

Ο Θεοτοκόπουλος, ως ήτο επόμενον, ἐν Ἰσπανίᾳ εἰχει μάθητάς πολλούς. Οιούσ του Γεωργίου Μανούλη ήτο καλλιτέχνης, καὶ τῇ 10 Μαρτίου τοῦ 1625 ἔτους, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, ὀνομάσθη ἐπισήμως γῆραπτης καὶ ἀρχιτέκνων τῆς Μητροπόλεως τοῦ Τολέδου, ἀπέθανε δὲ τῷ 1631.

Παρατηρησόντος ὅτι, ὡς γράφουσιν οἱ βιογράφοι, οἱ μαθηταὶ του ἐμπλήθησαν τὰς ἀρετὰς τοῦ μεγάλου διδασκάλου των καὶ σὺγχριτέλατα, διὰ τοῦτο διέπρεψαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν μεγάλως.

Ως πρὸς τὸν γραμματισμὸν ἡκαλεῖθετον τὸν ζωγρὸν τῆς πρώτης περιόδου τοῦ διδασκάλου, δηλαδὴ τὴν ἑνετικὴν σχολὴν τοῦ Tiziano.

Ἀναρρέομεν τινὰς τῶν μαθητῶν τοῦ Θεοτοκοπούλου.

Αουδοβίκος Τριστάν (1586—1640) ἐν Τολέδου, ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ ἔργα του ὁ Velasquez καὶ νὰ τὰ μελετήσῃ καὶ ὠρεληθῇ ἀπὸ αὐτά. Πολλοὶ εἶναι οἱ ὥρατοι πίνακές του καὶ αἱ πρεστωτιγραφίαι. Ἐριλεπόντης καὶ τοῦ Lopez de Vega τὴν προσωπογραφίαν.

Ιωάννης Βαπτιστής Mayno ἐν τοῦ τάγματος τῶν Δομηνικανῶν : (1569—1649) Πολὺ ἐξεπιμέλτο εἰς Τολέδον. Έδιδαξε τὴν καλλιτεχνίαν ὡς τὸν Φίλιππον Δ'. εἰς τὸν ἑπούλον τοῦ ἐνέπνευσε τὸν πρὸς τὰς ὥρατας τέχνας ἔρωτα καὶ ὅστις διώρισεν αὐτὸν διεύθυντὸν τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ καλλιτεχνικῶν ἐργασιῶν. Όρατοι οἱ πίνακές του ὡς καὶ αἱ πρεστωπογραφίαι.

Άλεξανδρος Λοάρτε (1622) ἐξειργάσατο ἴστορικάς τακηγάζες, κυνήγια καὶ ζῷα.

Ιωάννης De Ghirino (1564—1620) ὑπήρξεν ἐπιφανὴς καθηγητὴς τῆς Ἑταίρειας.

Ο Θεοτοκόπουλος ἐτελέσθησεν ἐν Τολέδῳ τῷ 1625 καὶ ἐτάφη εἰς τὴν ἐνορθωμένη ἐκκλησίαν τοῦ Λαζαρίου Βαρθολομαίου.

Σ. ΔΕ - ΒΙΑΖΗΣ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ἄκονταστοι γνωνοῦν οἱ ἀντοιωμένοι
Καὶ φέγγει ἀκόμα μέσον τὰ βλέψατά τους
ἡ λάμψη τῆς φωτιᾶς. Στὰ μέτωπά τους
λάμπει τῆς Δόξας τὸ φῶς. Μὲν μέρει

καρδιὰ ποῦ νὰ μὴν πάλλῃ εὐτυχισμένη
περήφανη γι' ἀντούς, στὸ πέρασμά τους,
ποῦ μὲν γάντας ὅμοιοι κι' ἀθανάτους
λαμπούνταν τὴν Ηπείροντα τὴν θλιμμένην.

Μὰ λείποντες πολλοί.. Ποῦ πᾶντες τάχα;
Τέ ἔγιναν; Πέθαναν;.. Ποτέ! Μοράζα
δνὸν πῆραν δούμους μὲ γαρὰ στὰ στήθη

οἱ δοξασμένοι* ἄλλοι σὲ μᾶς γνωζόντων
κι' ἄλλοι στὰ Ἡλόντα ἐκεῖ πανηγυρίζοντων
τὴ Νίκη, μὲ νημάθειον κι' ηρώων πλήθη!...

Καθάλλα

ΜΑΡΙΑ Ε. ΖΑΜΠΑ

ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΝ